

S. Sayısı : 191

Şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere yapılacak ikraz hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Tarım ve Bütçe Komisyonları raporları (1/192)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/784, 6/1494

29 . V . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere yapılacak ikraz hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 27 . V . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekeçe

Yurt bağıcılığı ve şarapçılığımızın gelişmesi, dış memleketlere geniş mikyasta şarap ihraç edilmesi ile mümkün olacaktır. Bunun temini ise iyi kaliteli ve ucuz maliyetli şarap istihsaline bağlı bulunmaktadır. Bağ bölgelerimizin toprak ve iklim hususiyetleri kalite şarap imaline elverişli Avrupa sepağı üzüm yetiştirmeğe çok müsaittir.

Bilhassa Trakya'da Papaskarası, Ege'de Bordo ve diğer bağ bölgelerimizde de aynı vasıfları haiz mahallî çeşitlerden yetiştirilecek yeni bağlar tesisi suretiyle bağıcılığımız ve dolayısıyla şarapçılığımıza geniş inkişaf imkânları sağlanmış olacaktır.

Bilhassa coğrafi ve siyasi durum bakımından 1912 senesindenberi geçirdiği sarsıntılar ve bağ sahalarında flokserranın yaptığı tahribat yüzünden bağıcılığı çok gerilemiş olan bu ve diğer bölgelerde bağıcılığımızın yeniden ihyası ile yurdun diğer bağ bölgelerinde üzüm çeşitlerinin ıslahı, ancak bağcılara ve yeniden bağ kuracaklara Devlet elile yardım edilmekle mümkün olacağı anlaşılmaktadır.

Yurtta bağıcılık ve şarapçılığı teşvik dolayısıyla şaraplarımızın dış piyasalarda rağbet ve sürümünü sağlamak için hazırlanan bu kanun tasarısıyla tanınan yetki ile hem şimdiye kadar yapılan yardımlarla tesis edilmiş bulunan bağların mahsul alınmaya kadar bakım ve idame giderleri karşılanmış olacak ve hem de yeni bağlar tesis edilerek şarapçılığımız istenilen seviyeye biran evvel yükseltilecek dış memleketlere kolaylıkla şarap ihraç sağlanmış olacaktır.

Yardımdan kimlerin faydalanacağı, verilecek ençok borç miktarı, alınacak teminat ve ödeme şekillerinin mahallî icaplara göre tâyini yetkisi ilgili Bakanlıklara bırakılmıştır.

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Gü. ve Tekel Ko.
Esas No. 1/192
Karar No. 8

31 . V . 1947

Yüce Başkanlığa

Şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere yapılacak ikraz hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 27 . V . 1947 tarihli kararı ve 6/1494 sayılı Başbakanlık tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuzca incelendi.

Görüşmelerde hazır bulunan Gümrük ve Tekel Bakanı Tahsin Coşkan memleketimizde iyi ekin şaraplık üzüm yetiştirilmesini gerektiren sebepler üzerinde açıklamalarda bulundu ve daha önce bu amaçla Trakya bağcılarına yapılan yardımla bunların verimi hakkında aydınlatıcı bilgiler verdi.

Kanun tasarısının gerekçesinde de belirtilen malûmata göre şarap istihsal ve istihlâki artmaktadır. Bu ürünün ıslahı ve yetiştirme alanının genişletilmesi dış pazarlarda da şaraplarımızın satış ve sürümüne mesut bir surette yarıyacak ve bağcılıkla uğraşan yurttaşlarımız için iyi ve refahlı bir gelecek hazırlıyacaktır.

Geçimini bu istihsale bağlamış olanlara ucu kredilerle yardım edilmesi ekonomik kalkınmamızda önemli yeri bulunan bir istihsal nevinin gelişmesi için faydalı olduğu kadar hafif alkollü içkileri teşvik yoluyla memleket sağlığına hizmet bakımından da yerinde bir tedbir olacaktır.

Bu düşüncelerle Komisyonumuz kanun tasarısını Hükümetin teklifi dairesinde olduğu gibi kabule karar vermiştir.

Havalesi gereğince Tarım Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Gümrük ve Tekel Komisyonu Başkanı
Mardin
S. Düzyören

Sözeü		
Erzurum	Erzurum	İçel
K. Kamu	M. H. Göle	H. Aslan
İçel	Kastamonu	Kırşehir
S. İnankur	F. Mağara	N. Erdem

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Tarım Komisyonu
Esas No. 1/192
Karar No. 13

3 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

Şaraplık üzüm bağı kuracılara verilecek ödünç para hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 27 . V . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Komisyonumuza gönderilen kanun tasarısı Gümrük ve Tekel Bakanı hazır bulunduğu halde okundu ve görüşüldü.

Mevki ve toprak bakımından memleketimizin pek çok yerlerinin bağcılığa elverişli bulunması itibarıyla buna teşvik yolu atılacak her adım ziraatımıza bir gelişme sağlıyacağı için Gümrük ve Tekel Bakanlığının hazırladığı bu tasarımı Ko-

misyonumuz sevinç ve teşekkürlerle karşılamıştır. Eskiden şarapçılıkta önemli bir yeri olan ve memlekette külliyetli gelir sağlıyan şarapçılığımız birçok faktörlerin tesiri altında bilhassa Trakya'da gerilemiş bir durumda bulunuyordu. Son yıllarda alınan teşvik tedbirleriyle bağcılık ve şarapçılığımızla bir gelişme başlamıştır. İyi kaliteli ve düşük maliyetli şarap elde edilmesiyledir ki dış memleketlere büyük ihraçatta bulunmak imkânlarını hazırlıyacaktır. Bunun için şaraplık bağ kuracılara para yardımı başta gelir. Bu amacı güden tasarımı Komisyonumuz az de-

ğişiklikle kabul etmiştir. Yalnız 250 bin liralık yıllık yardımın bir milyon liraya kadar çıkarılmasında Hükümete yetki vermeyi ve Amerika çubuğu ile bağ yetiştireceklerin mahsullerini ancak dört sene içinde alabileceklerini gözönünde tutarak boreun ödenme başlangıcının beşinci sene içinde yapılmasını maksada daha uygun görmüş tasarıda ona göre değişiklik yapmış ve bu yardımın büyük bağcılardan ziyade küçük bağcılara hasrı temennisinde bulunmuştur.

Havalelerine göre Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Komisyonu Başkanı

Izmir
R. Köken
Denizli
C. Çalgüner
Denizli
K. C. Öncel

Sözcü

Manisa
Y. Özey
Bursa
A. Duru
Seyhan
K. Ener

Kâtip

Manisa
H. Öztarhan
Maraş
A. Yayıoğlu
Kırklareli
Z. Akm

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/192

Karar No. 101

7 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

Şaraplık üzüm yetiştireceklere verilecek ödünce para hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 27 . V . 1947 tarihli kararı ve 6/1494 sayılı Başbakanlık tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı ile Gümrük ve Tekel ve Tarım Komisyonları raporları Gümrük ve Tekel Bakanı Tahsin Coşkan ve Maliye Bakanı Halid Nezmi Keşmir hazır buldukları halde komisyonumuzca incelendi.

Memleketimizde şarapçılığın gelişmesi ve ekonomik düzeni ve normal istihsalı bozulmuş olan yabancı memleketlere geniş ölçüde şarap ihracı imkânlarını her şeyden önce yüksek kaliteli şarap imal etmekte arayan Tekel İdaresi iyi cins şaraplık üzüm yetiştirmeyi teşvikte fayda mülâhaza etmektedir.

Esasen İspirto ve İspirto lu İçkiler İnhisarı hakkındaki 12 . VI . 1942 tarihli ve 4250 sayılı Kanunun şaraba ait hükümler kısmında, bu hususta Tekel İdaresine yurttan şarapçılığın vasıflandırılması ve iyileştirilmesi için ödevler verilmiş ve hususiyle bu arada kanunun 15 nei maddesinde bu idarenin yurttan uygun göreceği bölgelerde nümune şaraphaneleri de kuracağı belirtilmiştir.

Bu hükümlere ve Tekel İdaresinin döner sermayesi hakkında mevcut mevzuata göre Tekel İdaresinin şarapçılığın vasıflandırılması için kalite şarap imaline elverişli üzüm çeşitlerini çoğaltmak ve yetiştiricilerini desteklemek ve bu suretle de ihtiyacı olduğu ilk maddeyi sağlamak

üzere kalite şarabı yapmaya elverişli üzüm yetiştiricilerine bağ tesisi için avans vermesi mümkün ve caiz görülmekte ise de, adı geçen 4250 sayılı Kanunun 15 nei maddesinin son fıkrasında şaraplık üzüm yetiştirme konusunda Tarım Bakanlığının çalışmalarından faydalanılacağı kabul olduğundan bu hükmün tatbikatta mevzuu daha ziyade Tarım Bakanlığını ilgilendireceği yolunda bazı tereddüt ve tartışmaları davet ettiği ifade olunmuş ve işbu fıkranın mutlakiyeti karşısında işe vuzuh verilmek üzere ekli kanunun tedvininin uygun olacağı mülâhaza edilmiştir.

Tasarımın görüşülmesinde Hükümet teklifi esas alınmış ve yalnız ikinci maddede Tarım Komisyonunun yapmış olduğu tadil yerinde görülerek ödeme tarihinin boreun verildiği tarihten üç yıl sonra değil, beşinci yıldan itibaren başlaması muvafık görülmüştür.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor Sözcüsü
Edirne	Diyarbakır	Diyarbakır
M. N. Gündüzalp	C. Ekin	V. Dicleli
Afyon K.	Ankara	Ankara
M. Aşkar	N. C. Akkerman	C. Gölet
Aydın	Diyarbakır	Diyarbakır
R. Alpman	İ. H. Tigrel	Ş. Uluğ
Kastamonu	Kocaeli	Niğde
M. Akalın	İ. R. Aksal	R. Gürsoy
Urfa	Yozgad	
E. Tekeli	S. İçöz	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere yapılacak ikraz hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğüne belirtilecek cinslerde şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere en çok yüzde 3 faiz ile ve yıllık miktarı (iki yüz elli bin) lirayı geçmemek üzere (iki buçuk milyon) liraya kadar borç para verilebilir.

MADDE 2. — Birinci madde gereğince borçlanmak isteyenlerde aranılacak nitelik ve şartlar, gerçek ve tüzel kişilerden her birine yapılacak en çok ikraz miktarıyla alınacak teminatın nevi ve miktarları; borcun, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren üç yıl sonra başlamak ve en çok 10 yıl sürmek üzere, ödenme şekil ve süresi, erteleme sebep ve şartları; ödeme süresine borç miktarına ve gerekli diğer şartlara göre hangi hallerde ne miktar faiz alınacağı Maliye, Gümrük ve Tekel ve Tarım Bakanlıklarınca birlikte belirtilir.

Belli süre ve şartlarında ödenmiyen borçlar % 5 faiz ile Tahsili Emval Kanununa göre tahsil olunur.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye, Gümrük ve Tekel ve Tarım Bakanları yürütür.

Başbakan
R. Peker

Devlet Bakanı
M. A. Renda

Millî Savunma Bakanı
C. C. Toydemir

Dışişleri Bakanı
H. Saka

Millî Eğitim Bakanı
Reşat Ş. Sircer

Ekonomi Bakanı
T. B. Balta

Gümrük ve Tekel Bakanı
T. Coşkan

Ulaştırma Bakanı
Ş. Koçak

Çalışma Bakanı
Dr. S. Irmak

Devlet Bakanı
Başb. Yardımcısı

M. Ökmen

Adalet Bakanı
Ş. Devrin

İçişleri Bakanı
Ş. Sökmensüer

Maliye Bakanı
H. N. Keşmir

Bayındırlık Bakanı
C. K. İncedayı

Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. B. Uz

Tarım Bakanı
F. Kurdoğlu

Ticaret Bakanı
A. İnan

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere yapılacak ikraz hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğüne belirtilecek cinslerden şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere % 3 faizle ve yıllık miktarı (iki yüz elli bin) lira olmak üzere borç para verilebilir.

Ancak Gümrük ve Tekel Bakanlığının teklifiyle ve Bakanlar Kurulu kararıyla bu miktar bir milyon liraya kadar çıkarılabilir.

MADDE 2. — Birinci madde gereğince borçlanmak isteyenlerden aranılacak nitelik ve şartlar, gerçek ve tüzel kişilerden her birine yapılacak en çok ikraz miktarıyla alınacak teminatın nevi ve miktarları; borcun, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde başlamak ve on yıl sürmek üzere, ödenme şekil ve süresi, erteleme sebep ve şartları; ödeme süresine, borç miktarına ve gerekli diğer şartlara göre hangi hallerde ne miktar faiz alınacağı Maliye, Gümrük ve Tekel ve Tarım Bakanlıklarınca birlikte belirtilir.

Belli süre ve şartlarında ödenmiyen borçlar % 5 faiz ile Tahsili Emval Kanununa göre tahsil olunur.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere yapılacak
ikraz hakkında kanun tasarısı*

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğünce belirtilecek cinslerde şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere en çok % 3 faizle ve yıllık miktarı 250 000 lirayı geçmemek üzere 10 yıl müddetle 2,5 milyon liraya kadar borç para verilebilir.

MADDE 2. — Birinci madde gereğince borçlanmak isteyenlerde aranılacak nitelik şartlar, gerçek ve tüzel kişilerden herbirine yapılacak ençok ikraz miktarıyla alınacak teminatın nevi ve miktarı; borcun, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren beşinci yıldan başlamak ve ençok on yıl sürmek üzere, ödeme şekil ve süresi, erteleme sebep ve şartları; ödeme süresine, borç miktarına ve gerekli diğer şartlara göre hangi hallerde ne miktar faiz alınacağı Maliye, Gümrük ve Tekel ve Tarım Bakanlıklarınca birlikte belirlenir.

Belli süre ve şartlarında ödenmiyen borçlar % 5 faiz ile Tahsili Emval Kanununa göre tahsil olunur.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.